

перевантаження, свою некомпетентність в ролі матері, переживати труднощі з грудним вигодовуванням, не мати достатньої соціальної підтримки, втрачати автономність, переживати зміни у відчутті часу, своїй зовнішності, сексуальності та професійній ідентичності (Coates, Ayers & de Visser, 2014). Дослідження Schury et al. (2017) виявили прямий зв'язок між досвідом жорстокого поводження у дитинстві та емоційним дистресом у жінок в постнатальний період. На думку дослідників, усі форми фізичного, сексуального, економічного та психологічного насильства мають серйозні довготривалі наслідки для фізичного, психічного чи репродуктивного здоров'я. Жінка, яка зазнала жорстокого поводження в дитинстві, матиме труднощі з активацією тих біологічних аспектів, що сприяють догляду за власною дитиною.

Емоційний дистресу негативно впливає на психічне, фізичне та емоційне здоров'я не тільки матері, але і дитини. Післяпологовий дистрес впливає на якість материнської турботи та догляду, що може призвести до труднощів з формування соціальних зв'язків у дитини та порушень у поведінковому, когнітивному та фізичному розвитку. Формування прив'язаності між матір'ю та дитиною також під загрозою (Stockman, 2007).

Зважаючи на негативні наслідки емоційного дистресу, соціальним працівникам та працівникам медичних закладів важливо приділяти особливу увагу психічному, емоційному та фізичному здоров'ю жінки після пологів з метою зменшення можливих ризиків як для самої жінки, так і для новонародженої дитини.

Список використаних джерел:

1. Bauer A., Parsonage M., Knapp, M., Iemmi V., & Adelaja B. (2014). *The costs of perinatal mental health problems*. Режим доступу: www.centreformentalhealth.org.uk
2. Coates R., Ayers S., & de Visser R. (2014). *Women's experiences of postnatal distress: a qualitative study*. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 14(1). doi:10.1186/1471-2393-14-359
3. Coates R., de Visser R., & Ayers S. (2015). *Not identifying with postnatal depression: a qualitative study of women's postnatal symptoms of distress and need for support*. *Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology*, 36(3), 114–121. doi:10.3109/0167482x.2015.1059418
4. Kandola A. (2020). *Emotional distress: What are the causes and symptoms?* *Medical News Today*. Режим доступу: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/emotional-distress>
5. Schury K., Zimmermann J., Umlauf M., Hulbert A. L., Guendel H., Ziegenhain U., & Kolassa I.-T. (2017). *Childhood maltreatment, postnatal distress and the protective role of social support*. *Child Abuse & Neglect*, 67, 228–239. doi:10.1016/j.chiabu.2017.02.021
6. Stockman J. A. (2007). *Paternal Depression in the Postnatal Period and Child Development: A Prospective Population Study*. *Yearbook of Pediatrics*, 2007, 364–365. doi:10.1016/s0084-3954(08)70201-x

Скороход Х. Л.,
студентка 2 р.н. магістратури кафедри Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця
факультету соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА
e-mail: kh.skorokhod@ukma.edu.com
Науковий керівник: **Гусак Н.Є.,**
кандидат соціологічних наук, доцент,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
e-mail: gusakny@ukma.edu.ua

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ФАКТОРИ РИЗИКУ

Пандемія COVID-19 негативно впливає на психічне здоров'я студентів закладів вищої освіти. У них підвищується рівень стресу, депресії, тривожності та загострюється відчуття самотності (Lederer et al., 2021; Gestsdottir et al., 2021; Wathelet et al., 2020; Chen et al., 2020). У деяких випадках це призводить до суїцидальних думок, проблем зі сном, навчанням, проблем в міжособистісних стосунках (Lederer et al., 2021). Карантинні обмеження, закриття закладів, перехід на дистанційну форму навчання, соціальна ізоляція, переміщення з гуртожитків є тими додатковими факторами, які посилюють негативний вплив пандемії на студентів. Gestsdottir et al. (2021) стверджують, що у період пандемії COVID-19 все важче задовольнити потреби студентів у взаємодії з однолітками, зростає відчуття ізоляції, страху та непевності в майбутньому.

Основні фактори ризику для психічного здоров'я студентів в період пандемії можна об'єднати в три основні групи:

А) *соціально-демографічні*: фінансова нестабільність - втрата доходу, наявність фінансових труднощів; незадовільні умови проживання; відокремленість від сім'ї/родини чи віддаленість від неї; наявність симптомів коронавірусної хвороби; проживання в районах з високим рівнем захворюваності. Водночас ризик виникнення труднощів з психічним здоров'ям є вищим серед жінок та осіб небінарної статі (Chen et al., 2020; Wathelet et al., 2020).

Б) *поведінкові*: неякісні стосунки з іншими; неякісні новини та тривалий пошук релевантної інформації про COVID-19; відсутність фізичної активності. Це посилюється наявними раніше проблемами з соціальною інтеграцією та несприятливим ритмом життя (Chen et al., 2020; Wathelet et al., 2020). Застосування негативних стратегій коупінгу робить певні групи студентів більш вразливими до виникнення труднощів з психічним здоров'ям (Liang et al., 2020).

В) *соціально-психологічні*: наявність історії психіатричного анамнезу; слабка інтеграція з певними соціальними групами; страх захворіти; переживання за здоров'я своїх близьких та їх смерть (Wathelet et al., 2020; Chen et al., 2020; Khan et al., 2020; Elmer, Mepham & Stadtfeld, 2020). До цього додаються переживання стресу через труднощі з доступом до технологій чи інтернету, а також жалкування за втраченими можливостями (йдеться про міжнародні студентські обміни, випускні церемонії) та страх за майбутню кар'єру (Elmer, Mepham & Stadtfeld, 2020).

Поєднання перелічених факторів ризику може призвести до появи труднощів з психічним здоров'ям. Особливо вразливими є студенти, які лише починають навчання

(Wathelet et al., 2020), і випускники, які завершують навчання та починають шукати роботу (Chen et al., 2020).

Серед основних факторів захисту, що підтримують психічне здоров'я студентів під час пандемії, дослідники називають такі: сприятливий режим дня (сталий графік, фізичні навантаження, дієта); наявність соціальних зв'язків і їх підтримка; проживання спільно з родиною (Elmer, Mepham & Stadtfeld, 2020); застосування позитивних стратегій коупінгу (Liang et al., 2020); помірний перегляд новин про COVID-19 (Chen et al., 2020). Проте фактори ризику, що впливають на стан психічного здоров'я під час пандемії, також варто враховувати при створенні послуг з підтримки психічного здоров'я студентів.

Список використаних джерел:

1. Chen, R. N., Liang, S. W., Peng, Y., Li, X. G., Chen, J. B., Tang, S. Y., & Zhao, J. B. (2020). Mental health status and change in living rhythms among college students in China during the COVID-19 pandemic: A large-scale survey. *Journal of psychosomatic research*, 137, 110219. Advance online publication. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2020.110219>
2. Elmer T, Mepham K, Stadtfeld C (2020) Students under lockdown: Comparisons of students' social networks and mental health before and during the COVID-19 crisis in Switzerland. *PLoS ONE* 15(7): e0236337. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0236337>
3. Gestsdottir, S., Gisladdottir, T., Stefansdottir, R., Johannsson, E., Jakobsdottir, G., & Rognvaldsdottir, V. (2021). Health and well-being of university students before and during COVID-19 pandemic: A gender comparison. *PloS one*, 16(12), e0261346. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261346>
4. Lederer, A. M., Hoban, M. T., Lipson, S. K., Zhou, S., & Eisenberg, D. (2021). More Than Inconvenienced: The Unique Needs of U.S. College Students During the COVID-19 Pandemic. *Health education & behavior* : the official publication of the Society for Public Health Education, 48(1), 14–19. <https://doi.org/10.1177/1090198120969372>
5. Liang, L., Ren, H., Cao, R., Hu, Y., Qin, Z., Li, C., & Mei, S. (2020). The Effect of COVID-19 on Youth Mental Health. *The Psychiatric quarterly*, 91(3), 841–852. <https://doi.org/10.1007/s11126-020-09744-3>
6. Khan, K. S., Mamun, M. A., Griffiths, M. D., & Ullah, I. (2020). The Mental Health Impact of the COVID-19 Pandemic Across Different Cohorts. *International journal of mental health and addiction*, 1–7. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00367-0>
7. Wathelet, M., Duhem, S., Vaiva, G., Baubet, T., Habran, E., Veerapa, E., Debien, C., Molenda, S., Horn, M., Grandgenèvre, P., Notredame, C. E., & D'Hondt, F. (2020). Factors Associated With Mental Health Disorders Among University Students in France Confined During the COVID-19 Pandemic. *JAMA network open*, 3(10), e2025591. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2020.25591>

Жарикова Д.С.,

студентка 4 курсу кафедри Школа соціальної роботи ім. В.І. Полтавця
факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА

e-mail: daryna.zharykova@ukma.edu.ua

Науковий керівник: **Іванова О.Л.,**

старший викладач,

Національний університет «Києво-Могиланська академія»

e-mail: olena.l.ivanova@ukma.edu.ua

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Актуальність дослідження організації інформування населення про соціальні послуги обумовлена оновленнями у Законі України про соціальні послуги (2019), де у повноваженнях надавачів соціальних послуг є інформування населення про перелік таких послуг, їх зміст та